

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 59

TELEFON: UREDNISTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, ponedeljek 13. marca 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Poizkusi za razbitje CSR

Nova slovaška vlada pod predsedstvom dr. Sidorja — Avtonomija ostane nedotakljena — Temne akcije za popolno uničenje češko-slovaško-ukrajinske države — Predrzo izzivanje in grožnje dr. Karmasina — Nasprotujoče si vesti o položaju

BRATISLAVA, 13. marca. Na podlagi sporazuma med vodstvom slovaškega avtonomnega parlamenta in predsednikom republike dr. Hacho ter predsednikom osrednje vlade dr. Beranom je bila včeraj končno sestavljena definitivna nova slovaška vlada. Ministrski predsednik je postal dosedanji podpredsednik osrednje vlade in minister za Slovaško dr. Karel Sidor. Ostali člani vlade so: notranji minister predsednik avtonomnega parlamenta Martin Sokol, prosvetni minister poslanec Jožef Sivak, gradbeni in prometni minister podpredsednik parlamenta Julij Stano, trgovinski, industrijski in kmetijski minister poslanec Peter Žatko, finančni minister delegat Aleksander Hrnčar, pravosodni minister poslanec Friderik Gejza. Nova vlada je že prisegla in prevzela svoje pošte. Predsednik parlamenta je postal namesto dr. Sidorja bivši minister Tepianski.

AVTONOMIJA NI PRIZADETA

BRATISLAVA, 13. marca. Imenovanje nove slovaške avtonomne vlade pod predsedstvom dr. Sidorja je bilo sprejeto z zadovoljstvom tako v Pragi kakor tudi na Slovaškem. Dr. Sidor je bil ožji sodelavec pokojnega slovaškega voditelja paترا Hlinka in kakor vsi člani njegove nove vlade vedno bojnikov za slovaško avtonomijo. Sidorjeva vlada je odločno zaščitnica slovaških narodnih pravic, obenem pa tudi prav tako neizproсна nasprotnica vsake agitacije in akcije za odcepitev Slovaške od CSR. S tem je zato podana tako garancija, da bo Slovaška ohranila neokrnjene vse lanske pridobitve, kakor tudi, da bo konec vsakega veldržavljstva, ki more koristiti le skupnim sovražnikom tako Slovokov kakor Čehov.

RAZGLAS NOVE VLADE

BRATISLAVA, 13. marca. Nova Sidorjeva vlada je izdala razglas, v katerem poziva Slovake, naj se pomirijo in podreje konstruktivnemu delu za skupnost naroda in države. Pozvana je bila tudi Hlinkova garda, naj se podredi disciplini novega položaja. Na vladnem mestu izjavljajo, da se mir in red povsod vračata in demantirajo alarmantne vesti tujega, zlasti nemškega tiska. Ugovotveno je, da je agitacija za odcepitev Slovaške od CSR bila in je še vedno delo agentov tujih držav, ki bi rade razbile še preostalo CSR in potem zavladale nad razbitimi deli. Pri tem izrajo prav posebno vlogo slovaški in prvi vrsti bratislavski Nemci z dr. Karmasinom na čelu.

BRATISLAVA, 13. marca. Nova slovaška vlada bo izdala drevi deklaracijo o položaju in svojih smernicah.

GOVOR IZDAJALCA TURČANSKEGA

DUNAJ, 13. marca. Pobegli bivši slovaški minister Turčanski je govoril včeraj po dunajskem radiu, ki mu je bil uradno stavljen na razpolago, ter pozival Slovake k uporabi proti Čehom. Trdil je, da so Čehi pozapril vse bivše slovaške ministre in poslance ter strahujejo Slovake z baloneti. Končno je dejal, naj Slovaki vztrajajo, kajti pomoč ni daleč in bo prišla ob pravem času.

NOVA NEMŠKA KAMPANJA

DUNAJ, 13. marca. Nemški tisk napada Čeha zopet v enakem tonu, kakor jih je lani za časa septembrske krize. Očita jim zlasti, da se niso nlešar naučili in so šli tako daleč, da so se spozabili celo nad Nemci na Slovaškem in Češkem. Kljub demantem iz Prage in Bratislave poročajo nemški listi neprestano o velikih napetostih in novih incidentih. Tudi nemški tiskovni urad je izdal sinoči komunikacijo, v katerem pravi, da pomeni ime-

novanje Sidorjeve vlade nov udarec Prage proti Slovokom in Nemcem na Slovaškem, ki zadeva enako boleče Slovake kakor Nemce. Praga se zopet poslužuje Beneševih metod. Današnji tisk piše v še dosti ostrejšem tonu. Tudi dunajski radio je pričel besno kampanjo proti Čehi in poroča na septembrski način o »grozodejstvih Čehov« proti Slovokom in Nemcem.

NEMŠKE GROŽNJE

BRATISLAVA, 13. marca. Po zanesljivih vesteh se na nemško-slovaški meji na veliko tihotapi orožje na Slovaško in deli med pristase Hlinkove garde.

BRATISLAVA, 13. marca. Voditelj nemške manjšine na Slovaškem, dr. Karmasin je ponoči izdal komunikacijo, v katerem naglašava solidarnost Nemcev s Slovaki in groži, da bo politični Hitlerja na pomoč, ako se nasilja takoj ne nehajo.

Odpor proti Nemcem v CSR

IZZIVALNO POSTOPANJE NEMCEV V BRNU IN DRUGOD JE VZBUDILO PRI ČEHIH ODPOR, KI SE JE POKAZAL VČERAJ V MNOGIH IZGREDIH.

BERLIN, 13. marca. Po poročilih iz Brna so bili včeraj tam veliki protinemški izgredi. B. nški Nemci so slavili namreč nemški »dan junakov« z raznimi nastopi in prireditvami. Pred nemškim hotelom »Hofmanns«, kjer je bilo središče nemške proslave, se je zbralo velika množica Čehov. Zvečer je bilo več Nemcev napadenih in pretepenih. Tudi zastava s kljukastim križem je bila Nemcem izrgana iz rok in poleptana, Čehi so peli državno himno in pretepli vsakega Nemca, ki se ni odkril.

Nemške grožnje zahodu

SENZACIONALEN GOVOR DR. LEYA O IN KOMUNISTIC NEMSKIH ZAHTEVAH PO KOLONIJAH NI NEVARNOSTI.

BERLIN, 13. marca. Vodja nemške delovne fronte dr. Ley je imel včeraj prvič, odkar se je vrnil iz Anglije, velik politični govor, v katerem je zahteval za Nemčijo kolonije. Kolonije pa mora Nemčija dobiti takoj, če noče svet, da zapade komunizmu kljub strogi nacionalno-socialistični organizaciji. Anglija in Francija imata desetkrat več kolonij, kakor jih po-

Chamberlain pripravlja svetovno konferenco

LONDON, 13. marca. Tukajšnji listi zatrjujejo, da namerava sklicati Chamberlain zares v Londonu svetovno konferenco, na kateri naj bi se obravnavala in rešila vsa sedanja mednarodna vprašanja. Ako bi ta konferenca uspela, bi bila takoj nato sklicana svetovna razorožit-

BERLIN, 13. marca. V tujem tisku razširjene vesti, da pošilja Nemčija čete na češko in slovaško mejo, se na uradnem mestu odločno zanikujejo.

NOVI NEMIRI V BRATISLAVI

BRATISLAVA, 13. marca. Preteklo noč so nastali v mestu novi nemir. Vodstvo Hlinkove garde je izdalo razglas, v katerem pravi, da dr. Sidor ni več vreden, da bi bil vodja garde in poziva Slovake, naj se novi vladi ne pokore.

PARIZ, 13. marca. Medtem ko poročajo iz Prage, da je vladal včeraj na Slovaškem mir, trdijo nemške vesti, da so tam veliki nemiri. Tekom noči so položili Nemci v Bratislavi bombe pred več židovskih trgovin, ki so eksplodirale, a niso napravile večje škode. Včeraj je bilo tudi več incidentov, ki jih je povzročilo predrzo izzivanje Nemcev, ki so hodili po mestu v krojih nacionalnih socialistov in s kljukasto zastavo. Vesti, da so bili oddani na zastavo strelj, niso resnične.

LONDONSKE VESTI

LONDON, 13. marca. Po sem dospelih vesteh, je mogoče trditi, da se položaj na Slovaškem od sobote do danes ni nikoli ni poboljšal. Napetost med Slovaki in Nemci na eni ter Čehi in praško vlado na drugi strani še narašča. Novi ministrski predsednik dr. Sidor je na poti v Prago, da se posvetuje s praško osrednjo vlado. Govori se tudi že o novi krizi in delni rekonstrukciji Sidorjeve vlade.

Slišali so se ponovno kliči, naj se vrne dr. Beneš, ker se bodo potem razmere temeljito spremenile. Demonstrirajoče množice so vzdikale tudi samostilno proti Nemčiji in njenemu vodji. Ko so pa pričeli Nemci peli nacionalno-socialistično himno, je nastal položaj tako napet, da je morala napraviti red policija z vso energijo. Razmerje med Čehi in nemško manjšino v Brnu je zelo napeto. Podobni dogodki so se odvijali včeraj tudi v Olomoucu in drugod.

trebujeta, in tudi Nemčija je vsaj toliko zmožna kakor Anglija, da vzgaja divja ljudstva k civilizaciji. Ako so očitali Nemčiji, da je pri zedinjenju z Avstrijo in Suedi raztrgala mirovne pogodbe, bo svet videl, da je Nemčija zmožna še vse kaj drugega, ko bo začela z urednicevanjem svojih zahtev po kolonijah.

vena konferenca. To Chamberlainovo namero podpira tudi Roosevelt.

JAPONSKI VOJNI PRORACUN.

TOKIO, 13. marca. Včeraj je japonski parlament odobril japonski redni in izredni proračun za japonsko ekspedicijsko vojsko na Kitajskem v skupni višini 160 milijard dinarjev, t. j. štirikrat več kakor je znašal proračun za l. 1936/37.

Zapiski

Josip Stalin

V petek, 10. t. m. se je pričel v moskovskem stroslovaškem Karmasina 18. kongres ruske komunistične stranke, ki bo trajal po splošni sodbi dva tedna. Na programu so važne notranje in zunanje politične odločitve. Kongres vodi formalno predsednik Molotov, dejansko pa generalni tajnik Josip Stalin. Josip Stalin je po rodu Gruzinec, ne Rus, pisal se je prvotno Džugašvili in je bil rojen dne 21. decembra l. 1879. Bil je med Leninovimi sodelavci in je postal že leta 1920. generalni tajnik ruske komunistične stranke, po Leninovi smrti in obračunu s Trockim in ostalimi nasprotniki pa dejanski diktator vse ogromne sovjetske Rusije. Pri otvoritvi kongresa je podal poročilo, v katerem je med drugim napadel tudi velike demokracije in jim očital nepošteno igro z oboroževanjem, istočasno je pa opravičeval pomirjevanje z Nemčijo, kar je vzbudilo po vsem svetu veliko začudenje in senzacijo.

Rimski dopisnik »Daily Telegrapha« sporoča svojemu listu o smernicah, po katerih se bo novi papež ravnal: 1. Papež Pij XII. bo nadaljeval delo svojega predhodnika s sodelovanjem kardinalskega kolegija in državnim tajništvom. 2. Vatikan se bo trudil skleniti nov konkordat ali pa vsaj domovi videnji z Nemčijo, da bi bile tako zajamčene pravice katoliških duhovnikov in katoliških družtev v Nemčiji. 3. V Italiji se bo Vatikan trudil braniti interese katoliške cerkve. 4. Vatikan bo obnovil diplomatske stike z Združenimi državami. 5. Vatikan se bo trudil doseči združitve vzhodnih krščanskih cerkev z rimsko-katoliško cerkvijo. 6. Na čast Francije bo prihodnji evharistični kongres najbrž v Nizzi. Katerega se bo baje udeležil sam papež.

Politika Pija XII.

Angloži pod mikroskopom

V Angliji je bila nedavno ustanovljena družba »Mass-Observation« (Opazovanje množic), ki ima nalogo, da spoznava nazore in razpoloženja najširših plasti angleškega prebivalstva. Družba je pričela razpisovati tudi različne ankete. Za mišljenje in čutenje širokih ljudskih mas je značilno, kako odgovarjajo Angloži na vprašanje, kaj je najodločilnejše za doseženje pozemeljske sreče. Od vseh odgovorov smatrat za to politiko 2. voditeljstvo 8. zabavo 10, javno delovanje 23, lepoto 34, enakopravnost 79, humor 80, verstvo 104, znanost 118 in varnost 129. Iz tega je razvidno, da ima staro angleško geslo »Safety first!« (Varnost pred vsem!) globok firmitet. Značilno pa je, da je politika dobila samo dva glasova!

Nemčija in Balkan

Nemški gospodarski in industrijski krogi z veliko pažnjo zasledujejo trgovinske stike konkurenčnih držav na Balkanu. — Važne odjemalke in dobaviteljce tega dela Evrope so poleg nje tudi Italija, Anglija, Francija, Belgija, Švica, Švedska in USA. Strokovni listi opozarjajo na prirodno vlogo Nemčije v Podonavju in na Balkanu, kjer se je njihova trgovina, pristišje, tudi Turčijo, okrepla od 375.000.000 mark l. 1936. na 556.000.000 mark l. 1937. Lani je to razmerje ponovno poraslo za 45 milijonov mark.

Maribor, 13. marca.

V prvih treh mesecih letošnjega leta smo doživeli nenavadno politično aktivnost Varšave, ki je bila dolgo nerazumljiva, dobiva pa v zadnjem času vedno konkretnije oblike. Ta aktivnost nam dokazuje namreč, da se skuša uveljaviti Poljska kot resnična veselica na čelu novega bloka, ki naj bi se pridružil dosedanjima dvema, osi Rim—Berlin in osi London—Pariz, ter zajel bližnji evropski vzhod od Severnega Ledenege morja do Prednje Azije in Sredozemlja. Posebno vidne oblike je dobilo to stremljenje ob priliki obiska romunskega zunanjega ministra Gafencuja v Varšavi.

Poljska je vezana s prijateljskimi ali nenapadalnimi pogodbami sicer prav tako z osjo Rim—Berlin, in sicer tu s pogodbo z Nemčijo in prijateljstvom z Italijo, kakor z osjo London—Pariz, tu s prijateljsko pogodbo s Francijo in prijateljstvom z Anglijo, skuša pa kljub temu voditi svojo lastno, oddvojeno politiko, ki ji jo narekuje njen geopolitični položaj med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Stremjenje te politike je varovati do skrajnih možnosti vsestransko nevtralnost, v primeru nevarnosti pa poskrbeti za učinkovito obrambo, pa naj bi bila napadena že z leve ali z desne. Da bi dobila za to svojo nevtralnost politiko čim trdnješi in čim širšo podlago, skuša Poljska pritegniti nase še vse tiste države na severu in jugu, katerih položaj in interes je več ali manj enak njenemu. Te države so na severu Litva, Letonska, Estonska in Finska, na jugu pa Romunija in balkanske države z Madžarsko.

Interesi Romunije so popolnoma identični z interesi Poljske. Kakor Poljska, mora tudi Romunija stati na straži enako proti Nemčiji na zahodu in proti sovjetski Rusiji na vzhodu. Razen tega druzi v zadnjem času Poljsko in Romunijo ukrajinška nevarnost. Razhajati se samo glede Madžarske, toda tudi tu opažamo v najnovjšem času zanimive znake spremenjavanja položaja. Zdi se, da se na Madžarskem kljub vse revizionističnim težnjam vedno bolj zavedajo naraščajoče nevarnosti, ki grozi madžarski neodvisnosti s strani Nemčije. Pod vtisom te nevarnosti bi bili v Budimpešti s poljskim posredovanjem baje pripravljene, sporazumeti se tudi z Romunijo, račun pa naj bi plačala v glavnem — Karpatska Ukrajina. Za cenno sporazuma z Madžarsko je Romunija po znanjem ministru Gafencuja baje že objavila svoj pristaneček na ustvaritev skupne poljsko-madžarske meje na Karpatih. S tem pa ne bi plačala samo sporazuma z Madžarsko, ampak bi se iznebila tudi ognjišča nove ukrajinške propagande. Zgraditev nove železniške, avtomobilske in vodne zveze med Poljsko in Romunijo bi pa dala osi Varšava—Brno—Rešta še posebno prometno in strateško hrbtenico.

Cez Romunijo skuša seči Poljska tudi še dalje na Balkan, kjer bi se novi formaciji pridružile ostale države balkanske zveze: Jugoslavija, Grčija in Turčija. Razen tega predstavlja v varšavskih računih posebno postavko Bolgarija, ki naj bi se z Romunijo prav tako sporazumela, kakor Madžarska. Na severu se pa naslanja poljska akcija na že omenjene baltičske države, t. j. na baltičsko zvezo in Finsko. Zlasti Finska predstavlja tu izredno važno postavko v poljskih računih. Zdi se, da so prav v Helsinkih za varšavsko iniciativo najbolj navdušeni in da skušajo še s svoje strani vplivati na Estonsko, Letonsko in Litvo. To se bo pokazalo v konkretnih oblikah doli, ko prispe v Varšavo finski zunanji minister in takoj za njim eden izmed zunanjih ministrov baltičske zveze, najbrže estonski. Ta dva obiska se bosta izvršila po vseh iz Varšave še pred Beckovim odhodom v London.

Poljski zunanji minister Beck bo zato prišel v London že s konkretnimi načrti v žepu, in po vsej verjetnosti kot mandatator novega vzhodnoevropskega bloka, segajočega od severa Finske doli do bližnje Afrike. Romunski zunanji minister Gafencuja je pred odhodom iz Varšave že odkrito priznal, da bo Beck tolačil v Londonu ne samo poljske, ampak tudi romunske težnje. Najbrže bodo izjavili isto zunanji ministri Finske in baltičskih držav. Beckov obisk v Londonu in nato v Parizu bo spriču tega izrednega pomena in za nadaljnji razvoj razmer v Evropi soodločilen.

Predvsem se je pa treba ob tem polo-

Resolucija Italijanov v Franciji

V FRANCJI ŽIVEČI ITALIJANI ODKLA NJAJO POLITIKO FASISTIČNE ITALIJE IN ZAHTEVAJO »BLIZANJE MED OBEAMA DRŽAVAMA

VERSAILLES, 13. marca. Organizacije profašističnih Italijanov »L'Unione Italiana« in Francoško-italijanske lige so imele včeraj veličastno zborovanje v Versaillesu. V imenu 800.000 v Franciji živječih Italijanov zavrača resolucija krivične fašistične zahteve po Tuniziji, Korziki in Nici. Te zahteve izzivajo k vojni, ki bi bila pravi zločin, ker ni narodov na svetu, ki bi si bili po duhu, kulturni in jezi-

ku tako podobni, kakor sta si italijanski in francoski. Resolucija poudarja članov neouspeh, izvabiti iz Francije Italijane in poudarja, da je bilo v septembrski krizi 100.000 Italijanov pripravljenih, stopiti na stran Francije. Tudi ostalih 700.000 Italijanov ne želi zapustiti Francije. Končno se resolucija zavzema za vzpostavitev prijateljskih odnosov med obema narodoma.

Kronanje papeža Pija XII.

SLOVESNOSTI OB OGROMNI UDELEŽBI LJUDSTVA V BAZILIKI IN PRED BAZILIKO SV. PETRA V RIMU.

VATIKAN, 13. marca. Včeraj se je vršilo na najslavesnejši način kronanje novega papeža Pija XII. Na trgu pred baziliko sv. Petra se je zbralo nad četr milijona ljudi, v cerkev jih je pa bilo pripuščeno le 60.000. Sprevod kronanja se je pričel ob 8.30. Ko so prinesli papeža v baziliko, so zatreble srebrne trobente in pevci so zapeli himno »Tu es Petrus«. V kapeli sv. Gregorja je sedel papež na prestol in sprejel darila ter poklone kardinalov, nadškofov in škofov. Na obeh straneh pre-

stola so bili zbrani zastopniki tujih vlad. Ob 12.30 je bral papež pontifikalno mašo, ob 12.30 se je pa pričelo na balkonu bazilike kronanje. Kronanje je izvršil najstarejši kardinal, ki mu je izročil tiaro z besedami: »Sprejmi tiaro in vedi, da si oče, kralj in pastir sveta na tej zemlji in nikar našega Gospoda Jesuza Kristusa, ki nam bo slava na vse večne čase«. Pij XII. je izgovoril nato besede apostolskega blagoslova in s tem je bila ceremonija zaključena.

Položaj v Madridu

ZADNI BOJI S KOMUNISTI. NOVI NEMIRI TEKOM NOCI. DANES JE POLOŽAJ POPOLNOMA NORMALEN.

MADRID, 13. marca. Včeraj sta se v Madridu vdale polkovnika Marcello in Bueno, ki sta vodila komunistično vstajo. Pred vajo sta se sicer hotela z obrambnim odborom pogajati za pogoje, toda odbor je pogajanja odločno odklonil. Nato se je sestal odbor pod predsedstvom Miaje K posvetu, ki je trajal od 17. do 22. ure in izdal nato komunique, v katerem

sporoča, da je komunistični upor dokončno strl. Včeraj ja zavaladalo v madridskih ulicah že normalno življenje. Vendar je bilo tekono noči na danes zopet nekaj izgredov, ki so pa bili zadrženi. Davi je poročal radio, da je položaj miren in da je gen. Miaja osvobodil 2000 republikancev, ki so jih bili komunisti zajeli in zaprli.

USA za obrambo demokracij

ZANIMIVI KOMENTARJI K STIMSONOVEMU PISMU V »NEWYORK TIMES«. SOGLASJE MED DEMOKRATI IN REPUBLIKANCI.

LONDON, 13. marca. Pismo, ki ga je objavil prejšnji ameriški državni tajnik Stimson te dni v »New York Times«, v katerem se je izrekel za takojšnje sodelovanje USA na strani Anglije in Francije, ako bi bili s strani totalitarnih držav prisiljeni v vojno, je v Združenih državah še vedno predmet živahnih komentarjev. Z vladne strani se presoja Stimsonovo pismo sicer le kot prispevek k javni razpravi

o tem problemu, vendar je izjavil sedanjí njegov naslednik, državni tajnik Hull, da je zelo konstruktivnega značaja. Iz tega je mogoče sklepati, da vlada s Stimsonom soglašala. Zanimivo pa je, da soglašajo z njim tudi v republikanskih vrstah in da se kaže pri tem vedno večja soglasnost v javnem mnenju Zedinjenih držav glede na njihove dolžnosti do obrambe svetovne demokracije.

Ofenziva proti osistom

V RIMU PRAVIJO, DA SO NASPROTNIKI OSI RIM—BERLIN—TOKIO PREŠLI IZ DEFENZIVE V OFENZIVO, NA KATERO JE TREBA ODGOVORITI.

RIM, 13. marca. V tujakšnjih političnih krogih se obrača posebna pozornost na novo hujskaško kampanjo ruskega tiska proti Italiji, na Stimsonov članek v »New York Times«, na Hore-Belischevo izjavo v angleški zbornici in na tesne stike med angleškim in francoskim zunanjim ministrom z ruskima veleposlanikoma v Londonu in Parizu. Po italijanskem mnenju

dokazuje vse to neko vzročno povezanost in znak, da prehajajo nasprotniki osi Rim—Berlin—Tokio iz defenzive v ofenzivo, na katero je treba odgovoriti z novimi sunki s strani totalitarnih držav. Kakor se zatrjuje, je grof Ciano že konferiral s poslanikoma Japonske in Nemčije o tem vprašanju, ni pa še znano, kako si italijanska vlada zamišlja ta protisunek.

Novi boji v Palestini

JERUZALEM, 13. marca. Tekom včerajšnje nedelje so morale angleške čete vdakrat poseči v večji bitki. Tako so na cesti Jeruzalem—Jafa po kratki bitki ujele 50 arabskih vstašev, ki so hoteli železniško progo pognati v zrak. Do hujske bitke pa je prišlo v Transjordanji, kjer je bilo ubitih 40 Arabcev, na angleški

strani pa je padel 1 častnik, 4 vojaki, težko ranjen pa je bil še 1 častnik.

HAIFA, 13. marca. Pri včerajšnjem spopadu med vstaši in vojaštvom v Transjordaniji je bilo ubitih 45 vstašev in pet vojakov. Tri eskadrile letal so posegle v boje in razgale upornike.

JERUZALEM, 13. marca. Čete so ujele včeraj 58 teroristov, ki so hoteli podminirati železniško progo.

dokazujejo razne precej prikrite, a ne popolnoma skrite akcije med Varšavo in Londonom ter Parizom ter novejši stiki Varšave in Bukarešte z Moskvo. Pristop Madžarske k protikominternemu paktu lo harmonijo sicer moti, toda v Varšavi menijo, da bi se dalec te motnje v primeru potrebe naglo in brez težav odstranili.

Francoska zunanja trgovina

PARIZ, 13. marca. Trgovinski minister Gentin je imel včeraj govor, v katerem je podčrtal ugoden razvoj francoskih financ. Po zaslugi finančnega ministra Paula Reynauda so se trgovinske razmere znatno izboljšale. Francoski izvoz je znašal v prvih dveh letošnjih mesecih 2.016.000.000 frankov in je bil po količini za 22% večji od lanskega v istem času, po vrednosti pa za 33%. Primanjkljaj se je v primeri s prejšnjim letom občutno zmanjšal. Pravkar so bili zaključeni ugodni trgovinski dogovori z Jugoslavijo, Romunijo, Bolgarijo in Nemčijo, kar je obenem važen doprinos k utrditvi miru.

S PA' ESTINSKE KONFERENCE

LONDON, 13. marca. Včeraj so se sestali voditelji palestinske delegacije v Londonu na posvet z ministrom za kolonije Macdonaldom in državnim podtajnikom za zunanje zadeve Butterjem, da se z njimi posvetujejo o nekaterih spremembah drugega načrta glede ureditve arabsko-Zidovskega vprašanja v Palestini.

SKLEPI INDIJSKEGA KONGRESA

KALKUTA, 13. marca. Včeraj je končal indijski kongres svoje tridnevno zasedanje ter izrazil svoje soglasnost z Mahatmo Gandhimem. Nadalje je izrazil svoje simpatije tudi Arabcem v Palestini. Obsojil pa je angleško zunanjo politiko, ki je bistveno omogočila fašistične uspehe.

NOVE JAPONSKE ZAHTEVE V KONCESIJAH.

SANGHAI, 13. marca. Davi so vložili Japonci pri šanghajski vladi novo noto glede režima v mednarodni in francoski koncesiji. Japonci zahtevajo pravico do hišnih preiskav, pa tudi, da se izda prepoved izveščanja zastav Kuomintang.

PAPEŽEV BLAGOSLOV KITAJCEM.

CUNGKING, 13. marca. Včeraj je prejel predsednik katoliškega gibanja na Kitajskem, Lun Sen, zahvalno brzojavko od papeža Pija XII. za vdanostne čestitke k izovitvi. Papež pošilja celokupnemu kitajskemu narodu svoj apostolski blagoslov.

PRITOŽBE MANDUŽURIJE.

TOKIO, 13. marca. Mandžurska vlada objavlja, da je bilo v teku zadnjega leta na mandžursko-ruski meji 166 incidentov. Vlada je v Moskvi protestirala v 158 primerih. Moskva je odgovorila le na 51 protestov, zadovoljivo pa samo na 2. Od 1. januarja letos je bilo že 24 novih obmejnih incidentov.

TEKOVANJE USA IN JAPONKE.

WASHINGTON, 13. marca. Predsednik odbora vojne mornarice v ameriškem kongresu je včeraj objavil, da naj se Japonska še tako orožuje na morju, bo Amerika vendar strogo vztrajala na razmerju 5 : 3 obeh vojnih mornaric.

HOHENZOLLERNSKI PRINC V PARIZU

PARIZ, 13. marca. Pri včerajšnji spominski svečanosti v čast nemških vojakov, si so umrli v Franciji za časa svetovne vojne, je bil navzočen tudi tretji sin biv. nem. cesarja, ki je vodil nemško delegacijo. To je prvič po svetovni vojni, da je prišel v Francijo član Hohenzollernske hiše.

CIANO BO GOVORIL?

RIM, 13. marca. Tu se zatrjuje, da bo imel zunanji minister Ciano te dni govor, v katerem bo obrazložil stališče Italije do španskih problemov in zahteve, ki izhajajo iz njih nasproti Franciji.

POPLAVA V LONDONU.

LONDON, 13. marca. Znamenito drkalošče, na katerem se vrše vsakoletne dirke »Steeple Chase«, je bilo poplavljeno. Gladina Liverpoolskega prekopaja je narasla in se je vodovje razlilo čez dirkališče. Boje se, da dirk, ki bi morale biti v bližnjih dneh, ne bo.

CRAMM HOČE V AVSTRALIJO.

KAHIRO, 13. marca. Nemški teniški igralce v Cramm je davi izjavil, da se želi udeležiti teniških tekm, ki se bodo vršile poleti v Avstraliji in Novem Zelandu, če bo le prejel vizum.

ZMAGA CSR V EGIPTU.

KAHIRO, 13. marca. Pri včerajšnjih ping-pong tekmah je zmagala Češko-Slovaška.

Vremenska napoved.

večinoma oblačno, mestoma padavine. Še nadalje hladno. ponoči pa mrzlo.

Borza, Curih. 13. marca. Devize. Beograd 10, Pariz 11.66, London 20.62¹/₂, Milan 23.14, New York 439¹/₂, Praga 15.07¹/₂, Berlin 176.45.

Domači zadiski

Pooblastila vladi

Finančni odbor narodne skupščine je sprejel važna dopolnila k finančnemu zakonu. Med postavkami in tudi 16.800 din za apelacijsko sodišče in višje državno tožilstvo v Ljubljani. 156.540 din za osebne izdatke katoliških semenišč, bogoslovij in gimnazij, 500.000 din za podporo Zvezi fantovskih odsekov. Pravosodni minister ima med drugimi pooblastilo glede prenosa verskega zaklada katoliške cerkve v last in upravo cerkve. Sodnikom je prepovedano kakršno koli strankarsko vplivanje na podrejene ali druge uslužbence. Uklinjen je delni celibat za učitelje, srednješolci smejo enako kakor pri Sokolu delovati v Zvezi fantovskih odsekov. Ceste Krška vas—Krško—Zidani most—Celje, Murska Sobota—Maribor—Dravograd postanejo državne. Projektirane so nove Ljubljana—Jelenje—Sušak in Kranj—Jezerško—državna meja. S Prosvetno zvezo v Ljubljani bo sklenjen sporazum o zgraditvi in uporabi nove radijske postaje v Ljubljani in nove reletne postaje v Mariboru. Kmetijski minister lahko spremeni in izpopolni uredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov. Najeto bo posojilo za izpolnitev bolnišnice v Ljubljani in umobolnice v Novem Celju. Ministrski svet je pooblaščen, urediti politične zakone, državni uradniki in ostali uslužbeni bodo prejeli odločeno nove prejemke takoj ko bodo napredovali.

Novo gibanje v Sloveniji

Kmetska mladina, ki se je v zvezi z mlajšo generacijo solane inteligence zadnjih 10 let izobraževala v »Društvi kmetijskih fantov in deklet«, je začela sedaj v društvu »Kmetska prosveta«, čigar delovanje je razširjeno čez celo Slovenijo, energično in živahno akcijo, ki naj s kulturno, gospodarsko, socialno in politično izobrazbo dvigne slovensko podeželje. Prejšnji teden je bila v Ljubljani važna seja vodstva »Kmetske prosvete«, na kateri so bila določena načela za bodoči razvoj tega gibanja ter sprejete organizatorične smernice. Včeraj pa je bil v Mariboru sestanek »Kmetske prosvete«, katerega so se udeležili odposlanci iz bivše mariborske oblasti. »Kmetska prosveta« ima namen, postati važen faktor v slovenski narodni koncentraciji. Stopila bo v stik z drugimi organizacijami in gibanji, ki zasledujejo načelno iste smotre.

Slovinci in sporazum

»Napačno je mišljenje, da bi sporazum med Hrvatji in Srbi škodil Slovincem. Nasprotno, Slovinci se bodo prav tako lahko koristili z njim, kakor Hrvatji in Srbi. Toda, če bi sporazum med Hrvatji in Srbi ne privedel do zelenega cilja, bi neizbežno najslabše odrezali Slovinci. Zato pričakujemo, piše »Obzor«, da bodo vsi slovenski politiki pokazali dobro voljo, pomagati k pravilnemu reševanju aktualnih političnih vprašanj ter tako prepričali hrvatsko in srbsko javnost o iskrenosti svojega hotenja.«

V aprilu — pristop k sporazumu?

Razpravljajoč o Cvetkovičevem govoru v skupščini piše »Hrvatski dnevnik«, da se bodo prve priprave za sporazumevanje pričele šele v aprilu. »Videl bomo, kaj bo storil Beograd in koliko razumevanja bo pokazal za velika vprašanja, ki se ne tičejo samo Zagreba. Časi, v katerih živimo, so tako resni, da vprav imperativno nalagajo Beogradu sporazumno rešenje hrvatskega vprašanja, ki ne sme ostati neurejeno.«

Dve iz Korotana

Skoro istočasno, ko je bil vodja korotških Slovincov razrešen in z odlokom prosvetnega ministra poslan na novo službeno mesto na Predarlskem se je preselil »Koroški Slovenec« z Dumaja v Celovec. Po 19 letih je zdaj izšla prva številka na koroških tleh, tiskana v podjetju J. Leon sen.

Nov ce

Morilec Bajagić v rokah pravice

V CELJSKEM HOTELU »UNION« SO GA SPOZNALI IN PRIJELI — OROŽNIKI SO GA PREPELJALI V KONJICE — BAJAGIĆ ŽRTEV NESREČNE LJUBEZNI

Te dni smo poročali, da je bivši orožniški kaplar Milan Bajagić, ki je nedavno ustrelil sivoljotke tovariša orožnika Jokovića iz Oplotnice pri Konjicah, v pismu grozil svoji izvoljenki Žučkovi iz Tepanje, češ da je njegovo pismo našla neka deklica. Prepričani pa smo se, da smo bili mistificirani in da takega pisma Bajagić sploh ni pisal.

Veliko pozornost je zbudila včeraj popoldne aretacija morilca Bajagića v Celju. Popoldne je prišel v Celje in najel

sobo v hotelu »Union« pri kolodvoru. Toda Bajagić je imel smolo. V hotel so prišli policijski organi, ki so morilca po sliki spoznali in ga aretirali. Nato so o aretaciji obvestili konjiške orožnike, ki so Bajagića prepeljali v Konjice, kjer se bo pričelo zasliševanje. Že pri prvem zasliševanju je Bajagić dejal, da je postal žrtev žene. Zaradi nesrečne ljubezni je izgubil službo in zaradi nesrečne ljubezni je postal tudi morilec.

Pretresljiva tragedija mladega dekleta

Ko se je vršila razprava, je naletaval zunaj sneg; ta sneg je prav tako naletaval na grob tako žalostno preminulega mladega dekleta, ki je moralo umreti, ker ni smelo ali pa ni moglo imeti otroka.

Lipoglavovi imajo doma v Vrholah manjše posestvo in več otrok. Krista je morala že s sedemnaestim letom v službo. Ko se je tako žalostno končalo z njo, je bila šele v dvajsetem letu. Služila je pri žandarmerijskem naredniku v Slovenski Bistrici, kjer se je spoznala z mladim mesarskim mojstrom Antonom Povheto iz Slovenskih Konjic. Dekle je imela fanta rada, doma je pripovedovala celo že o poroki. Do tega pa ni prišlo. Okoli prvega marca je pisala Krista svojemu fantu pismo, kjer mu je povedala, kako je z njo in v katerem ga je — kakor je pripovedoval fant — prosila za nasvet. Fant se je oglašil zaradi tega pri bivši babici, Frančiški Ivičevi v Peklu pri Poljčanah. O ženski se je govorilo, da se ukvarja s to žalostno obrtjo, saj je bila že dvakrat obsojena zaradi mazaštva. Babica je rekla, da se bo dalo kaj napraviti, ter mu je naročila, naj dekle samo hitro pride. Dekle je že bilo četrty mesec noseče.

9. marca je Lipoglavova zaprosila za dan dopusta, češ da gre nekam v Celje. Naslednji večer pa se je znenada oglašila doma. Prihod je bil skoraj malo preveč nepričakovan in dekle ni prav nič vedelo povedati, zakaj je prišlo. Naslednji dan pa je Krista že ležala, dobila je vročino. Domači so silihi v njo, naj jim pove, kaj je z njo, pa ni hotela nič povedati. Ko so jo nazadnje premagale bo-

lečine, so domači poslali po zdravnika, ki je odkril naravnost strahotne stvari, kako je neka mazačka odpravila dekletu plod. Prišel je še drug zdravnik; dekletu tudi ni hotelo povedati, kdo jo je razmrčaril.

Takrat je Krista v bolečinah napisala pismo fantu, naj pride k njej:

»Dragi! Umiram od bolečin, zakaj ne prideš k meni? Za zdravnika bi rabila denar... Vrnila se bo stara ljubezen in poletela bova v zlato svobodo...«

Ali fanta ni bilo blizu. Prišel je šele zadnji dan, na Joževo, ko je domači župnik naprosil iz prižnice farane, naj molijo za Kristo, ker bo kmalu rešena trpljenja. Domači ga niso več pustili k njej. Še isti dan je dekle v silnih mukah umrlo.

Po nekem pismu, ki so ga našli pri dekletu, so dognali, da je dekletu odpravila plod bivša babica Ivičeva. Tisti dan, ko je dekle odšlo »na dopuste«, jo je odpeljal fant na motorju iz Slovenske Bistrice v Pekel. Babica ji je odpravila plod za nagrado 400 din; denar je dal dekletu Povhe. Ali dekle je umrlo zaradi vsesplošnega zastrupljenja.

Babica je zanimala, da bi bilo dekletu pri njej, dočim je fant priznal, da si je Krista nameravala odpraviti in da sta se menila z dekletom o tem.

Mali kazenski senat, ki mu je predsedoval predsednik s. o. s. dr. Turato, je obsodil babico Ivičevno na leto in mesec težke ječe, Povheta pa na 3 mesece zaporu, pozorno za dobo treh let. Oba morata plačati pogrebne in zdravniške stroške. Ivičeva se nikakor ni mogla sprijazniti s kaznjou.

Zborovanje slovenskih zdravnikov

Včeraj popoldne je bil v Ljubljani obični zbor Zdravniške zbornice, ki ga je vodil predsednik g. dr. Valentin Meršol iz tajniškega poročila g. dr. Jereba posnemamo, da šteje zbornica 607 članov. Uspešna borba za izboljšanje zdravniškega položaja je mogoča samo v strnjem organizacijskem delovanju.

V debati je med drugimi govoril tudi primarij dr. Mirko Černič iz Maribora, ki je zahteval razna pojasnila. V novi odbor so pri dopolnilnih volitvah prišli tajnik dr. Jereb, dr. Janez Schrott iz Ljubljane, dr. Stanimir Vrhovc iz Celja in dr. Janko Pihler iz Maribora.

Človekoljubno delo Rdečega križa

Včeraj je bil v Ljubljani obični banovinskega odbora Rdečega križa. Zborovanje je vodil podpredsednik dr. Krejči, ki je obširno poročal o delovanju te človekoljubne organizacije. Žalostno je dejstvo, da ima od 408 upravnih občin samo 138 občin okrajne in občinske odbore ter 171 občin poverjenstva. Okoli 100 občin je še neorganiziranih. Lani je bilo v Sloveniji 11 bolni-

čarskih tečajev, ki so izurili 371 bolničarjev in 4 samarjanski tečaj, na katerih je absolviralo 83 samarjanov. V Sloveniji je 13.912 članov Rdečega križa. Podmladek je precej dobro organiziran. Na 357 slovenskih šolah sta bila koncem leta 25.702 člana. Rdeči križ je v Sloveniji vzdrževal 139 šolskih lekarn in 53 šolskih kuhinj, kjer je dobivalo hrano 3265 učencev.

Kip rudarja za palačo v Ženevi

Mladi kipar A. Augustinčič je dovršil tad dva metra visok kip »Rudar«, ki bo v prihodnjih dneh prepeljan v Ženevo in nameščen v palači Mednarodnega urada dela. Kipar je izvršil soho po naročilu min. predsednika D. Cvetkoviča, ki je bil tedaj še minister za socialno politiko, in ki je želel, da bi bila po vzoru drugih držav tudi naša država zastopana v palači dela z umetnino, ki na krščen kol način simbolizira človeško delo. Minister je tako v izbiri motiva kakor v načinu obdelave prepustil kiparju vso svobodo.

Mlad, nadarjeni umetnik je s svojimi

deli naglo zaslovel tudi izven Jugoslavije. Sodeloval je skoro na vseh mednarodnih kiparskih natečajih, kjer je večkrat dobil prvo nagrado. Vendar pa iz različnih razlogov ni bila poverjena nmu tudi praktična izvedba osnutka, tako n. pr. za spomenik Skenderbegu v Tirani. Poverjena pa mu je bila izvršitev spomenika maršala Pilsudskega v Varšavi.

Njegovo imenovano najnovejšo delo je že odito in kmalu bo krasilo palačo ustanove, ki je prevzela nase skrb za mednarodna delavska vprašanja.

Smrtna nesreča pri Mozirju

V soboto je umrl posestnik Majerhold Anton star. iz Mozirja, ki se je ponesrečil pred dvema dnevo, ko se je zvrnil pred tovrni avto pri Sp. Rečici pri Mozirju v jarek. Majerhold je dobil smrtne poškodbe, ostali trije sopotniki so bili laže ranjeni.

o. Iz finančne službe. Na Sušak so premešeni podpredsednik Josip Andlovec iz Loza, Mihael Cetinski s Kaple, Janez Sumandi z Radlja, Edvard Turnšek iz Radoncev, Franc Valderštajn iz Gradišča, Janez Zvan z Remšnika in pomožni podpredsednik Anton Baljan iz Rogasčevca. Na Remšnik je premeščen podpredsednik Peter Karapandža ter podpredsednik Franc Velek iz Djevdjelje v Sv. Jurj ob Ščavnici.

o. V Buenos Airesu v Južni Ameriki je umrla v Mariboru zelo dobro znana 38-letna Pinica Marasovič, roj. Zunkovič.

o. Delavska stavka v Mislinju. Te dni je pričelo v Mislinju stavkati 170 delavcev lesnega podjetja dr. Arturja Perglerja. Delavci zahtevajo povišanje mezd in kolektivno pogodbo.

Celje

c. Karambol. Včeraj proti polnoči je vozil iz Vel. Kamna pri Senovem po Mariborski cesti proti Spodnji Hudinji posestnik Mirk Fr. Nasproti je privozil po levni strani šofer N. P. iz Celja, in pred mesarijo Drogenik je trčil s hladilnikom v oje. Poškodbe na avto in konju znašajo 2500 din.

c. Umrlj: 19-letna kočarjca hči Einsiedler Marija v bolnišnici, včeraj popoldne je umrla 85-letna vdova in zasebnica Šrabočan Neža iz Trubarjeve ulice 7. Včeraj pop. so prepeljali iz Zagreba v Celje in pokopali na mestnem pokopališču 50-letnega knjigarja pri Kuzliju v Zagrebu Sucherja Izidorja.

c. Požar. Včeraj popoldne se je vžgalo skladišče mizarja Kerina v Klavni ulici. Vzglode so se deske za pohištvo, ki so se sušile. Celjski gasilci so požar kmalu pogasili. Škoda še ni ugotovljena.

c. Koncert Glasbene matice iz Ljubljane bo danes ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma.

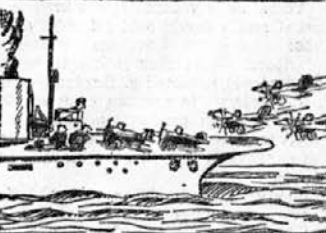
c. Tatvina. Včeraj popoldne so vlomili neznanj tatovi v trgovino Kežel v Gaberju in odnesli za 500 din blaga.

Ptuj

p. Požar v Školah pri Cirkovcih. Tukaj so zgorela tri gospodarska poslopja. Orožništvo je uvedlo preiskavo proti Michelu Stefanu iz Cirkove, ki so ga osumili, da je podtaknil ogenj.

p. V goreči koči se je nevarno opeklo. V petek sredi noči je izbruhnil požar pri kovaču in kočarju Lampretu Jerneju iz Grdine pri Stoparcih. Ognjeni zubili, ki jih je podpihoval veter, so iznenada objeli celo kočjo. Osupli Jernej, ki si je s kovaškimi žulji ustvaril prijeten dom, je v usodnih trenutkih pozabil na razbesnele in ograjočee plamen nad svojo glavo, ko je reševal predmete iz žareče kočje. Zajel so ga plameni in ga nevarno ožgali po celem telesu. Bil je prepeljan v tukajšnje bolnišnico. Pogorela kočja je bila vredna 25.000 din, zavarovana pa je bila le za 10.000 din.

p. Vojaški razpored za mesto Ptuj. Razpored vojaških obveznikov, rojenih v l. 1889—1918, dajalcev živine in prevoznih sredstev za mesto Ptuj, bo v nedeljo, 19. marca, od 7.—12. ure v Ptuj na sejmišču. Razporeda se morajo udeležiti vsi sposobni vojaški obvezniki, ki so prisotni v Ptuj in bivajo v mestu ali v bližnji okolici, kakor tudi lastniki živine in prevoznih sredstev ter lastniki tovrstnih avtomobilov in motornih koles, ki bivajo na teritoriji mestnega poglavarstva.

»Nesrečniki, zdaj prihajate, ko smo krov tako lepo uredili!«

Maribor

Jubilejna bilanca Sokolske župe

Včeraj je bil občini zbor mariborske Sokolske župe, ki je bil posebnega pomena zato, ker je položil nekaj pregled njenega 25letnega razvoja in delovanja. Izbrana poročila, ki so ob priliki tega jubileja izšla v posebni publikaciji, nam nudijo zanimiv vpogled v pomembno delo mariborske Sokolske župe, ki združuje pod svojim okriljem vse sokolske edince ob slovenski severni meji, jih vodi v njihovem udejstvovanju in vrši s tem važno narodno obrambno delo. Bogato zgradivo »Letnega poročila za l. 1938« nam dokazuje, kako široko in smotno je zasnovano delo ne le na telesno vzgojnem področju, temveč tudi na narodno obrambnem, prosvetnem in socialnem.

Obenem nam omenjena knjižnica nudi focen pregled širokega razmaha mariborske Sokolske župe same. Ob ustanovitvi v decembru leta 1913, je štela 8 društev s 569 člani, danes pa jih ima 88 z 11.790 pripadniki. Telovadbe se udeležuje 5775 Sokolov. Lastne telovadnice ima 19 društev in 2 četi, 31 društev in 8 čet pa ima svoja telovadišča. Župa ima mnogo smučarskih, strelskih, jezdnih in kolesarskih odsekov. 45 knjižnic

v župi včlanjenih edinic ima nad 15 tisoč knjig. Mariborska Sokolska župa sama je poslala na vsesokolski zlet v Prago čez 400 telovadcev.

Občini zbor je otvoril br. dr. M. Gorisček, starosta mariborske župe, in predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravne brzojavke pa ministru telesne vzgoje savezu in br. Ganglu. Občnemu zboru je prisostvoval tudi delegat saveza br. dr. Mladen Belčič. Občini zbor je tudi počastil spomin umrlih sokolskih delavcev.

Udeleženci so z zanimanjem sledili izvajanjem saveznelega delegata, ki je orisal smernice in delovanje saveza. Na koncu pa je mariborski sokolski župi iskreno čestital k njenemu 25-letnemu jubileju obstoja in delovanja.

Po sprejetju različnih predlogov, med drugimi tudi tega, naj se leta 1943 vrši v Mariboru jubilejni pokrajinski zlet ob 30-letnici obstoja župe, so bile volitve. Z nezanimivimi spremembami je bila izvoljena dosedanja uprava s starostrom dr. Gorisčkom na čelu, za podstaroste pa so bili izvoljeni L. Krajnc, dr. F. Šalamun in J. Rojnik.

Stanovsko zborovanje poštnih uradnikov

V hotelu »Novi svet« se je vršil včeraj popoldne občini zbor mariborskega pododborja združenih uradnikov PTT. Predsednik pododborja g. Matko Kumer, ki je vodil občini zbor, je uvodoma pozdravil med drugimi zastopnika združenja iz Beograda g. Džoka Pavloviča, predsednika ljubljanske sekcije g. Nečjete Šturma, upravnika pošte Maribor I. g. Ivana Ortana, bivšega upravnika g. Irgoliča, g. J. Kumra, Jelovskovo, Leigeba (iz Celja), Pešiča, Hrvatova. Spomnil se je umrlega tovariša in predsednika združenja Mihajloviča in tragično preminule tovarišice Safaričeve. V mariborski pododbor je včlanjenih 30 pošt, šteje pa pododbor 180 članov. Poštni uradniki čutijo splošno pomanjkanje osebe, za kar ne zaležejo nič vse prošnje. Ko je bil v Mariboru bivši minister Cvrkvič, mu je mariborsko pošto uradništvo izneslo svoj težak položaj, vendar pa je dobilo samo 3 nove uradniške moči. Z novimi upokojitvami se ta vrzel vedno bolj veča. Poštni urad-

niki zahtevajo vrnitev doklad za žene itd. Napredovanja se naj vrše strogo in nepristransko in ne po zvezah. Poštariji so z velikimi žrtvami dogradili svoje okrevališče na Pohorju, ki je bilo polno v vseh letih mesecih. Skupna vrednost doma znaša 537 tisoč din. Tamiško in blagajniško poročilo sta podala gg. Franjo Bernot in Franjo Urbič. Predsednik sekcije g. Nečje Šturm in poudarjal, da mora ostati organizacija poštarjev strogo nepolitična in demokratična ter se kot taka edina boriti za pravice članstva. Zadnje leto je bilo samo 31 napredovanj (prejšnje 72). Organizacija se je borila za zvišanje prejemkov in snuje se socialni fond. Pri volitvah je bil izvoljen v ožji odbor kot predsednik g. Matko Kumer in gg. Jernej Čunta, Franjo Bernot, Franjo Urbič, Miroslav Urbanc, Anica Vatrovec in Lidija Alešova.

V resoluciji so poštarji soglasno zahtevali zboljšanje položaja, povečanje osebe in upoštevanje predlogov.

Podeželski trgovci o svojem položaju

Dvajseti občini zbor okoliških trgovcev se je vršil pri »Orlu«. Otvoril ga je predsednik g. Janko Kostanjšek, ki je pozdravil navzočega zastopnika ljubljanskega združenja g. Alojza Smuca in številno članstvo. Spomnil se je lani umrlih tovarišev gg. Avgusta Peitlerja, Karla Swatya, Karla Dimmika, Ane Bogovičeve in Franca Jegliča. Nadalje je poročal o težkem položaju podeželskega trgovca (težke gospodarske prilike na podeželju, previseke avtonomne doklade, prezadolženost trgovcev, konkurenco krošnjarijev in zadruge). Zahvalil se je biv. poslancu in ministru Mohorčiču, ki se je edini boril proti novemu združenemu zakonu. Skodljiva in netovariška pa je tudi nelojalna konkurenca. Predsednik se je zahvalil učiteljestvu, ki ima na skrbi vajeniški naradraj; škodljivo za trgovce je, da lahko odprejo trgovine ljudje brez trgovske izobrazbe. Okoliški trgovci so nadalje odločno proti morebitni veleblagovnici v

Mariboru. Tuje tvrdke naj zaposlilo samo domače potnike! Na koncu je poudaril predsednik še večjo potrebo stanovske organizacije.

Pri tajniškem poročilu je povedal g. Alojz Blagovič, da šteje podružnica 324 članov; od teh je 58 pomočnikov, 67 pomočnic, 30 vajencev in 16 vajenk. — Dohodkov je bilo 176.569 din, izdatkov pa 162.879 din. Šolski upravitelj v pokolju g. Cvetko je poročal o trg. nadaljevalni šoli, ki jo je obiskovalo 24-17 vajencev oziroma vajenk.

Pri volitvah je bil sprejet stari odbor s predsednikom Kostanjškom. — Lani je kupilo združenje od gg. Vukič in Frančiškanski ulici hišo, kjer bo imelo združenje svoj lastni dom. Za prihodnje leto je predviden proračun: za izdatke 38.000 din in za dohodke 108.000 din.

H koncu je poročal z. Alojz Smuc o borbah in težkočah trgovskega stanu.

Zelena bratovščina za zeleno mizo

Včeraj se je v dopoldanskih urah vršil pri »Orlu« v lovski sobi 16. redni občini zbor podružnice Lovskega društva v Mariboru. Občini zbor je otvoril in mu predsedoval ravnatelj g. Bogdan Pogačnik. Pozdravil je navzoče članstvo, delegate zvez in predlagal udanostne brzojavke Dvorskemu maršalatu, ministru za gozdove in rude in banu dravske banovine.

Lani so lovci izgubili s smrtjo 13 članov, med njimi dva ustanovnika Božidarja Guština in Avg. Lóschnigza. Na občnem zboru je potekla triletna poslovna doba odbora. Podružnica v Mariboru obstaja 18 let in je ena najmočnejših v

Lovskem društvu. Lovišče v Sloveniji je 992, od teh je eno ograjeno. Letna zakupnina, ki jo plačajo naši lovci za lovlišča, znaša 1,5 milijona din. Ustanovili so fond Zelenega križa za slučaj nesreč lovskih čuvajev. V Mariboru se je lani vršil občini zbor osrednjega lovskega društva iz vseh krajev. Podružnica šteje 8 podeželskih odsekov (Slovenigradec, Črna, Dravograd, Vuhred, Sv. Lenart, Sv. Jurij, Slov. Bistrica), nameravata pa se ustanoviti odseka v Selnici ob Dravi ter v Slov. goricah.

Tajniško poročilo je podal prof. g. Adolf Schaub. Zahvalil se je navzočemu g. polkovniku Petru Kilerju in vojaški

oblasti, ki je pripomogla društvu k urejenemu strelišču. Sledilo je blagajniško poročilo g. Rajka Boltavzarja. Skupni promet je znašal 123.990 din. Nato so podali svoja poročila ostali funkcionarji in zastopniki podeželskih odsekov (dr. Šmid iz Slovenigrada, Prener iz Dravograda, inž. Krivočenko iz Črne, inž. Paher-

nik iz Vuhreda).

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika ravnatelj g. Bogdan Pogačnik.

Na koncu je bil predsednik društva g. B. Pogačnik izvoljen za prvega častnega člana.

»Kmetška prosveta« v Mariboru

ODLIČNO USPEL SESTANEK KMETSKE-PROSVETNIH DELAVCEV

Včeraj je bila v Narodnem domu širša seja »Kmetške prosvete« iz Ljubljane, ki jo je vodil namesto zadržanega predsednika Tineta Janharja podpredsednik g. Vladimir Kreft iz Sv. Jurija ob Ščavnici. Sestanka so se udeležili številni pokretišči in prosvetni delavci s štajerskega podeželja. Posveta pa se je udeležilo tudi več pokretiščev iz Kranjske, da tako skupno in sporazumno možno poživijo akcijo kmetsko-mladinskega gibanja na slovenskem podeželju. Kot golega sta se sestanka udeležila tudi direktor »Večernika« g. Adolf Ribnikar in urednik g. Bojan Ribnikar.

Na tej širši seji KP je imel daljši referat o ciljih in nalogah KP njen tajnik g. dr. Viktor Maček. V okviru referata se je razvila nato živahna razprava, ki je pokazala popolno soglasnost in enodušnost mlade generacije in prosvetnih delavcev, ki so nujno morali priti po vseh dogodkih do spoznanja, da je treba kreniti v javnem delu na nova pota in prekiniti z metodami, ki so Sloveniji prinesle toliko škode. V razpravi so med drugimi govorili gg. predsednik Ivan Kronovšek, dr. Rosina, šol. upravitelj Mirko Vauda in Franc Šolar. Poleg načelnega razgovora je bila še razprava o

organizacijskem delu, kjer je bilo sklenjeno, da se v Sloveniji osnujejo okrajni odbori »Kmetške prosvete«. V tem smislu sta bila izvoljena pripravljajna odbora za mariborski in ptujski okraj. Pripravljajni odbor za mariborski okraj tvori gg. Šuman Anton iz Sv. Marjete ob Pesnici kot predsednik in odborniki dr. Igor Rosina, Terčelj Franc iz Sv. Jurija ob Pesnici, urednika »Večernika« Bojan Ribnikar in France Gerželj, Novačan Ivan in šol. upravitelj Mirko Vauda iz Sv. Marjete ob P., Ivan Janžekovič iz Kosačkov, Vinko Gornjak iz Slov. Bistrice in Ljubo Plombérgar. V ptujskem okr. odb. pa so gg. Joško Tomazič iz Sv. Boženke kot predsednik ter odborniki Janžek Toplak iz Mossila pri Ptujih, Holc Franc iz Zagorice, Šavara Ivo iz Središča ob Dr., Šolar Franc iz Zlatoliča in Jurij Čestnik iz Hajdine. Po potrebi se bodo ti odbori še izpopolnili; podobni odbori pa se bodo ustanovili še za druge okraje po Sloveniji, nakar bo »Kmetška prosveta« tudi organizacijsko pristopila k živahni akciji, ki je zajela slovensko podeželje.

m. Slikarska razstava v Beli dvorani Sokolskega doma. V Beli dvorani Sokolskega doma bo razstavljal na svoji prvi razstavi od 19. do 26. marca svoja dela (olja, gvaše, pasteje) učitelj meščanske šole Zlatko Zel. Slikar bo razstavil nad 30 del.

m. Vladimír Škrbinšek odhaja v Ljubljano. Z novo gledališko sezono bo zastupil Maribor odlični režiser in igravec g. Vladimír Škrbinšek. Deloval bo v Ljubljani, dočim bo v mariborskem gledališkem življenju nastala globoka vrzel. m. Zborovanje mariborskih planincev. 30. t. m. bo v lovski sobi hotela »Orlo« občini zbor podružnice SPD v Mariboru. Pričetek bo ob 19.30.

m. Predavanje za rezervne oficirje mariborske garnizije bo jutri, 14. t. m., ob 20. v fizikalni dvorani realne gimnazije. Vhod z Gregorčičeve ulice. S seboj prinesite oficirske legitimacije. Predavanje je zelo pomolno iz sodobne vojne.

m. Preminul je v Mariboru g. Jurij Tušnik. Pogreb bo v torek ob 16.15 na mestnem pokopališču na Pobrežju. N. p. v. m.!

m. Našemu sohočnemu poročilu o tragični smrti uglednega mariborskega dimnikarskega mojstra Ludvika Pučlja dodajamo, da g. Pučelj ni umrl zaradi zastrupljenja z alkoholom, ker ga sploh ni užival, ampak ga je zaradi stare bolezni — bil je namreč že 15 let božjasten — verjetno zadela kap.

m. Vsak sedmi Mariborčan ima kolo. Dosele je bilo pri predstojnštvu mestne policije v Mariboru prijavljenih nad 5000 koles. Računajo, da ima vsak sedmi Mariborčan kolo.

m. Materinski tečaj. Jutri, 14. marca, predava g. dr. Marin: Zdravniško stališče o spolni vzgoji otroka od rojstva preko pubertetne dobe. Izrečno poudarjamo, da je predavanje namenjeno tudi očetom in odrasli mladini. — V sredo, 15. t. m., se vrsta predavanj zaključuje s predavanjem gg. J. Levstikove: Tvoja govornica, mati, otroku svetinja!

m. Neprevidezno kolesarjenje. Na voga-lu Strossmajerjeve ulice in Vodnikovega trga je včeraj jutraj povozil posestnik Štefan Grajner iz Rošpolha Marijo Vainger, ko je nameravala prekoračiti ulico; padla je z glavo na pločnik in zadobila lažje poškodbe. Kolesar se je z njo poravnal.

m. Božjasten napad. Poškodbe na glavi je dobil včeraj popoldne pred hotelom »Orlo« nadiučitelj g. Anton Štumpf iz Sv. Antona v Slov. goricah, ker ga je vrzel božjasten napad. Priljetel je s pločnikom na železno ograjo.

m. Nezgoda pri nogometni tekmi. Pri nogometni tekmi med »Rapidom« in »Zvezničarjem« si je izpalnil roko iz kolmočca tkalec Ignac Ahec; prepeljali so ga v bolnišnico.

m. Z motorjem se je zaletel v plot. V nedeljo jutraj je vozil po Aleksandrovici cesti proti Pobrežju motociklist Per. Iznenada mu je prišel naproti pesnik, ki se je začel motati pred motorjem; zaradi česar je izgubil vozač oblast nad vozilom, se zaletel v plot, si prebil nosno kost in se ranil na čelu.

m. Ponesrečen vlom v kamniško občinsko pisarno. V noči na nedeljo so še nezisleden storili vlomil v občinsko pisarno v Kamnici. Prebrskali so vse prostore in stikali za denarjem. Ko so se hoteli lotiti železne blagaine, so storici slišali korake nekega poznega voščana. Prestrašili so se in pobegnili.

* Krasna potovanja z luksuznim parnikom Jugosl. Lloydja »Kraljica Marija«. Informacije pri »Putniku«.

PLANICA 12.-19. III.

Kino

* Grajski kino. Danes veliki dramski film »Pečat spovednikove molčečnosti. Po nedolžnem na smrt obsojen.

* Esplanade kino. Sijajni francoski film izredno lepe vsebine »Poštarijeva hča« z Harry Baurom.

* Union kino. Danes zadnji napeti film »Vstaja v Maroku«. Jutri izborni film »Nehvaležni ženla« z Danielo Darieux.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 13. marca: Zaprti. Torek, 14. marca, ob 20.: »Partija šaha«.

Red D. Sreda, ob 20.: »Kralj Epid«. Priveditev drž. klas. gimnazije.

Cetrek, ob 20.: »Pygmalion«. Red C.

Avtor »Partije šaha« pri reprizi. France Bevk, znani goriški mladinski pesnik in pisatelj, ki je pod južnim soncem predvsem za mariborski oder spisal pri krtni predstavi prirsčno sprejeto meščansko družabno komedijo »Partija šaha«, je dospel v Maribor in prisostvoval reprizi svojega najnovejšega dela. v torek, 14. t. m. Kdor tega plodovitega pisatelja, ki je tudi v spremenjenih razmerah ostal zvest svojemu pisateljskemu poklicu, še ne pozna osebno, ima pri torkovi ponovitvi »Partije šaha« z Nakrstom v vodilni vlogi, redko priliko, da ga s svojim obiskom pozdravi.

Bradl mednarodni prvak Jugoslavije

SVETOVNI PRVAK JE S PREPRIČEVALNO ZMAGO ODBRZAL NASLOV MEDNARODNEGA PRVAKA JUGOSLAVIJE — ZVEZIN PRVAK JE NOVŠAK ALBIN (BOHINJ)

Zimsko-sportna sezona se bliža kraju. Po prvenstvih v klasični in alpski kombinaciji je bilo v nedeljo v Planici mednarodno prvenstvo v skokih, ki se je, kakor se je pričakovalo, končalo z zmago svetovnega prvaka Nemca Josipa Bradla. Snežne prilike na 65 metrski skakalnici so bile zadovoljive, prireditelji prihodnjega tedna pa je JZSS odpovedal, ker ni pričakovali, da bo pravčasno zapadla na veliki skakalnici zadostna množina novega snega. Nemci so že odpotovali. Zanimanje za prireditelje ni bilo baš največje, po poročilih iz Planice je tekmovalju prisostvovalo le okoli 300 ljudi. Na startu se je javilo 19 tekmovalcev, med njimi Nemci z Bradlom na čelu, sicer med tekmovalci ni bilo tujece. Startala pa je vsa elita domačih skakačev s Priboškom in Novšakom na čelu, ki sta dobila za to tekmovanje dopust.

Tekmovanje se je končalo z zasluženim zmago Nemca Bradla, ki je dokazal, da je vreden nosilec naslova svetovnega prvaka. Tako v daljnji kakor tudi v silni je močno prekosil vse ostale tekmovalce ter kar s 30 točkami razlike zasledil pred Novšakom prvo mesto. Nemec Höll je imel smolo, da je pri drugem skoku padel, ter je odstopil. Lepo daljino je dosegel tudi Köhler (Nem.), a je radi slabšega stila sele za Novšakom. Novšak je brez vsa-

lega treninga z drugim mestom v mednar. konkurenci dosegel lep uspeh ter je bil stilno jako dober, v okviru domačega prvenstva pa je postal prvak države. Klančnik Karel je dosegel med domačini največjo daljino — izgleda, da je bil Novšak pri tretjem skoku malo prikrajšan — toda radi krajšega drugega skoka je padel na 5. mestu.

Skakalnica je bila v dobrem stanju, o čemer pričča malo številno padcev — 7 med 72 skoki, vsak tekmovalce je skočil trikrat. Vreme je bilo oblačno, tu in tam je tekmovalce oviral tudi veter.

Ob 16. je na trgu v Ratečah tajnik JZSS G. Kunstelj razglasil rezultate:

Mednarodna konkurenca: 1. in mednar. prvak Jugoslavije Bradl Josip 347,4 (39, 58,5, 57,5); 2. Novšak (Bohinj) 316,7 (53, 53, 52,5); 3. Köhler (Nem.) 314 (56, 55, 54); 4. Jakopič (Dovje-M.) 308,5 (53, 53,5, 52,5); 5. Klančnik Karel (Ljubljana) 307,9 (54, 51, 53); 6. Pribošek (Hirija) 293,8 (52, 50, 52,5); 7. Palme (Ljubljana); 8. Mayer (Nemčija); 9. Martič (Nemčija); 10. Klančnik Gregor (Dovje-M.). V domačem prvenstvu je v I. razr. zmagal Novšak pred Jakopičem in Klančnikom Karlom, ter postal državni prvak, v II. razr. Florjančič (Ljubljana), v III. razr. pa Razinger (Bratstvo).

Prvi letošnji cross-country v Mariboru

Pri prav ugodnem vremenu je bil večeraj dopoldne na stadionu SK Zeleničarja prvi letošnji cross-country, na katerem so startali samo atleti Zeleničarja. Prijavilo se je na startu 10 tekmovalcev, 5 seniorjev in 5 omladincev. Na prosti 200 m so se plasirali seniorji sledeče: 1. Rotner 6:12, 2. Muraus 6:12, 3. Zupan 6:25, 4. Karlin 6:26, 5. Baigavi 6:37. Juniorski omladinci pa so si priborili na prosti 1700 m naslednji vrstni red: 1. Grta 4:34, 2. Bačnik 4:45, 3. Maras 4:52, 4. Pirnovar 4:53, 5. Ternovšek 4:54.

Cross-country je prav dobro uspel ter je upati, da bo uveden v jako razgibano atletsko sezono.

Maribor se je potrudil le od začetka ter je pozneje, ko je imel zmago tako rekoč že v žepu, močno popustil, da so prišli gosti bolj do veljave in dosegli lenosko enakopravnost. Najboljša formacija je napad, kjer pa je bolj odgovarjala desna stran. V krilski vrsti sta bila jako dobra Mali in Kornič, dočim je Malec za njima zaostajal. V obrambi je bil več branilec boljši od desnega, vratarja na golih ne zadene krivda.

Maribor je dosegel prvi gol sele v 38 min. po Vodebu, nakar sta v 39 in 42 min. dosegla Vodeb in Tičar še dva nadaljnja gola.

V drugi polovici se je Mura jako popravil, kar kaže tudi rezultat sam, vendar si je Maribor s tremi nadaljnimi zgoditki zagotovil dragocene dve točki. Sodil je ss. g. Hoberger iz Celja. SK Zeleničar — SK Rapid 2:0 (1:0). Druga tekma med gornjima nasprotnikoma je bila mnogo bolj borbeno od prve ter radi tega seveda na oko manj lepa. Nasprotnika sta se zavedala, za kaj gre, ter sta dala iz sebe vse.

V 42 min. prve polovice si je zvil roko Rapidov napadalec Abec, tako da je Rapid nadaljeval igro z 10 igralci, že pred tem pa je Z. po lepi kombinaciji Orel-Pavlin dosegel vodilni gol. Igra je bila res lepa samo prve četrt ure, nato pa se je razvijala dalje v znamenju prvenstvene borbe. Rapid je imel v drugi polovici kar od začetka lepo šanso za izenačenje, nato pa je vedno bolj prišel do izraza Z. ter je v 36 min. dosegel iz kombinacije Honjak-Eterl drugi gol, čeprav je Eterl v tem času že več ali manj statiral radi bleisure. S tem je bila serija golov že tudi zaključena. Zeleničar je zaslužen zmagal. Predstava je tehnično boljše in emocijnejše možno, jako zanesljiva sta bila obramba in krilsko vrsta, v napadu pa se je zopet odlično rekonvalescent Pavlin, Ronjak in junior Orel. Rapidovo moštvo je bilo manj povezano, odlikovali so se v obrambi Bar-

lovič, med krilci Fučkar, v napadu pa Bäuml in Bödendorfer ter brzi Kreiner. Razmerje kotov 4:3 za Zeleničarja. Sodil je ss. g. Nemeč.

OSTALI REZULTATI:

Cakovec: CSK—Slavija 5:1 (3:0) Kljub visokemu porazu je Slavija dobro zastopala mariborski sport. Sodil je ss. a. Kopic, Celje: Atletiki—Olimp 2:1 (1:1). Sodil je ss. g. Bergant iz Maribora. Ljubljanska skupina: Svoboda—Kovinar 4:1 (1:0), Reka—Jadrani 4:1 (1:0), Hermes—Bratstvo 3:2 (2:1). V Ptujju je domača Drava izgubila prijateljsko tekmo proti SK Gradjanskemu iz Cakovec v razmerju 0:8.

15. kolo državnega prvenstva

VIŠOK PORAZ LJUBLJANE V BEOGRADU — REMIS GRADJANSKEGA (Z) IN JEDINSTVA — DRUGOD ZMAGE FAVORITOV

15. kolo državnega prvenstva je v glavnem prineslo pričakovane rezultate, malo presenečala polovična uspeha Gradjanskega (Z) doma in Jedinstva v Skopju. Ljubljana se je vrnila iz Beograda visoko poražena ter je igrala pri tekni precej podrejen vlogi, ker je bil BSK v odlični formi. Da so se vrnil brez vsakega zgoditka, se imajo zahvaliti predvsem nerodnim napadalcem, ki tudi nekaterih zrelih šans niso izkoristili. Druga tekma v Beogradu in Zagrebu med Jugoslavijo in Slavijo (S) ter HASK-om in Zemunom kakor tudi tekma med Hajdukom in Slavijo (V) v Splitu so se končale z zmago favoritov. Posebno je bila napeta tekma med Jugoslavijo in Slavijo. Znani as Jugoslavije Aca Petrovič si je pri tem v 31. min. II. polčasa zlomil levo roko. Rezultati tekem so sledeči: BSK:Ljubljana 5:0 (3:0), Gradjanski (Z): BASK 2:2 (2:2), HASK:Zemun 2:0 (2:0), Jugoslavlja:Slavija (S) 3:0 (1:0), Hajduk:Slavija (V) 5:1 (2:0), Gradjanski (S):Jedinstvo 1:1.

HASK	15	7	4	4	28:18	18
BASK	15	4	6	5	19:22	14
Jedinstvo	15	6	2	7	25:30	14
Slavija (S)	15	5	2	8	24:28	12
Ljubljana	15	3	4	8	12:32	10
Gradjanski (S)	15	3	2	10	19:44	8
Zemun	15	3	2	10	16:42	8
Slavija (V)	15	2	3	10	18:39	7

Jugoslavlja 2. v ping-pongu

Naša ekipa je v 9 srečanjih izvajevala 8 zmag ter izgubila le proti Česko-Slovaški in zasedla za njo drugo mesto v svetovnem prvenstvu.

Naši reprezentanti so dosegli sledeče rezultate: Jugoslavija—Francija 5:0, Jugoslavija—Luksemburg 5:1, Jugoslavija—Egipt 5:0, Jugoslavija—Velika Britanija 5:2, Jugoslavija—Indija 5:0, Jugoslavija—Litva 5:0, Jugoslavija—Grčija 5:0, Jugoslavija—Romunija 5:0, Jugoslavija—Česko-Slovaška 1:5.

Česko-Slovaški so promagali vse svoje nasprotnike ter dosegli svetovno prvenstvo. Jugoslavija je z enim porazom na drugem mestu, tretji pa bodo po vsej priliki Angliži.

PUNCEC ZMAGAL V MENTONU

V turnirju v Mentonu je Punčec v finalu premagal Nemca Redla 11:9, 6:2, 6:8, s Gradjanski SK v Cakovec je na nedavnem občnem zboru sklenil, spremljati svoj naziv v Hrvatski Gradjanski SK. s Lanko-atletski troboj Beograd—Zagreb —Ljubljana bo 11., 12. in 13. avgusta v Zagrebu.

Ligaška tablica bo do prihodnje nedelje naslednja:

BSK	15	12	3	0	48:11	27
Hajduk	15	9	4	2	41:19	22
Gradjanski (Z)	15	9	2	4	34:14	20
Jugoslavija	15	9	2	4	31:16	20

Šah

Letonski mednarodni turnir

V Kemeru se je turnir nadaljeval s 6. kolom, ki je obenem zaključno kolo v Kemeru, ker se bo turnir v ostalih devetih kolid nadaljeval v Rigi, kot smo to že poročali. 6. kolo je dalo sledeče rezultate: Böök je premagal Haseniusa, Bogoljubov pa Bezruksa; remis so bile partije Apšenkic-Dreiberg in Koblenz-Stahlberg, ostale partije so bile prekinjene ter bodo odigrane še v Kemeru, naker se mojstri preselijo v Rigo. Stanje po 6. kolu: Stahlberg 5, Böök 4½, Szabo 4 (1), Flohr 3½ (1), Mikenas 3 (2), Feigin in Melngailis 3 (1), Dreiberg in Bogoljubov 3, Apšenkic 2½, Koblenz 2 (1), Solmanis 1½ (1).

Turnir v Amsterdamu

V 2. kolu amsterdamskega šesterboja je Šimšich v lepi kombinacijski partiji premagal Struylaarta, Partija Landau-Koomen je bila prekinjena, v nadaljevanju pa se je Koomen prepričal, da pozicije ne more več držati ter je predal. Prekinjena pa je ostala partija Sonja Grai-Davidson, v kateri ima nemška prvakinja lepe izgleda na zmago.

Rešitev križanke šte. 20.
Vodoravno: jerebica, Eva, ig, Sem, ruta, elabonit, ni, Aneta, in, car, pipa, ovitek, opereta, naraven, karat, rt.
Navpično: Jesenice, Evelina, ona, rama, ropar, bas, Vera, baron, pirat, ureditev, ciat, Peter, Agata, akant.

Darujte za azilni sklad PTL!

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Reynoldsu je bila ta prekinitev zelo neljubna. Ravno je bil na tem, da dobi slednjic iz Hunta koristne informacije! Tam zunaj vendar ni moglo biti nič važnega, v hiši, ki je bila polna ljudi! Motil se je. Nekaj je bilo zelo resno v neredu tam zunaj. Nekaj, kar je pritisnilo Jenkinso, da je moral motiti inspektorja. Potrkal je na vrata, odprl, pomignil Reynoldsu in ga potegnil v stran. V veži je bila velika zmeda. Gostje in služabniki so se zbirali in govorili s preplašenim šepetom. »Kaj je, Jenkins? Zakaj ste prišli? — Menda se ni nič pripetilo Vanu Ingramu?« je vprašal prestrašeni Reynolds, ko je videl blede in preplašeni obraz deška za Jenkinso. »Bojim se, da je to možgoc. Gospod.« je rekel Jenkins bolj po tihem. »Nekdo je na naglem umrl tamle v tisti sobi.« je pokazal na vrata. »Ne vem še, kdo je to. Poklical sem takoj vas.« Reynolds je hotel takoj poizvedeti, ko se h'poma spomni na Dala. Zdaj tu ni bilo mesta za dečka njegove starosti. Položil je Billu roko na ramo.

»Povejte mi z desetimi besedami, če ste kaj videli.« je rekel. »Jutri mi pa povejte podrobnosti, Dale.« Čudil se je, kako jasno in jedrnat je pripovedoval deček svojo prigodo v Ingramovem hotelu, potem je pa takoj pripojil, kar je opazil tukaj. »Lepa temnolasa žena je pred kratkim časom prišla iz knjižnice in klicala na pomoč. Malo prej je bila tja vstopila in bila tam minuto.« je hitro razlagal Bill. »No, in kaj je?« je nestropno silil inspektor. Deček je zardel. »Sploh ne vem, gospod. Malo prej je prišla prav po tihosti s stopnic in stopila v knjižnico kakor tat, bila je tam minuto, nato pa je prišla ven in preplašena klicala na pomoč.« »Ali veste kaj o tem, Jenkins?« »Ne. Jaz te ženske sploh nisem videl.« je odgovoril Jenkins. »Pojdite tja noter, Dale.« je pokazal Reynolds na vrata sobe, ki jo je bil pravkar zapustil, »in ostanite tam, ako bi vas morda potrebovali. Bister fant ste.«

Šel je pred Jenkinso skozi vežo med gosti k vratom knjižnice in zagledal Parsonsa, stoječega v skupini služabništva. »Kaj se je zgodilo?« je naglo vprašal. Parson se je nervozno zdrnil. »Gospod Richard Selcott je pravkar na naglem umrl, gospod. Gospa Selcottova ga je našla pred minuto.« Parson se je stresel in pokazal s prstom na vrata. »Tam notri je, gospod.« Inspektor je odprl vrata knjižnice in vstopil v Jenkinso. Francoska okenska vrata so bila odprta in v sobi je bilo čisto, ali petero ljudi zraven pisalne mize. Toda od vsega tega je videl Reynolds samo veliko postavo Norringtona, ki je držal telefon na ušesu. Reynolds je skočil naprej ter mu iztrgal slušalo iz roke. »Ne dotikajte se tega.« mu je rekel s poudarkom. Norrington je zaklel in ga poskusil odriniti. »Ne delajte neumnosti!« je narahlil inspektorja. »Ravno sem telefoniral doktorju.« Reynolds je vestno ogledoval telefon. Nikakega vonja ni bilo in vse se je zdelo v redu. »Ali ste znoreli?« je vprašal Norrington. »Tukaj je človek, ki je naglo umrl, vi pa ovohujete telefon, kakor da je stie-

kleničica pariuma.« Reynolds je zadržal odgovor, ki mu je šilil na jezik. »Kje je Vane Ingram?« je vprašal. »Jaz nisem njegov varuh.« se je odrezal Norrington. »Kako naj vem, kje je? Najbrže tolaži Selcottovo vdovo.« »Odgovarjati mi boste dostojno, gospod Norrington,« ga je svaril Reynolds z ledenim tonom. Ozrl se je. »Jenkins, recite sluzi gospoda Ingrama, naj takoj pošče svojega gospoda in ga pošlje sem. Ne — počakajte malo!« Ozrl se je po ostalih, ki so bili v sobi. V svoje presenečenje je zagledal med njimi Pata Keppela, stoječega zraven Celije Burnettove in Lelle Selcottove. Obje deklici sta bili resni, a čisto mirni. Malo dalje je bil Quentin, pisatelj, in Norrington je stal zdaj naslonjen na pisalno mizo z obrazom, obrnjenim proč od mrtvega moža v naslanjaku pri mizi. »Gospodična Burnettova, ali bi bili tako prijazni in vedli gospodično Selcottovo korigo?« je prosil Reynolds in čakal, da sta deklici odšli. »Druge prosim, naj ostanete, kjer so,« je rekel strogo Reynolds in zasuka stikalo svetilke in pisalni mizi; bile so tri žarnice, vse tri razsvetljene. »In zdaj, Jenkins, iztaknite stikalo pri vratih!«

S sodišča**Napad na stražnika**

Pred okrožnim sodiščem sta se morala zagovarjati 28-letni ključavničar Franc Kajzer in 33-letni mizararski pomočnik Franc Emeršič, ker sta ponoči 10. oktobra napadla policijskega stražnika Višočnika, ko je ta napovedal Emeršiču aretacijo. Emeršič in Kajzer sta suvala stražnika, in Kajzer mu je odlomil celo gumijevko; nadalje je Kajzer na vozalu Stritarjeve in Tržaške ceste javno ozmerjal stražnika.

Franc Kajzer je obsojen na 2 meseca in 15 dni strogega zapore ter 120 dni denarne kazni, Franc Emeršič pa na 14 dni zapore, pogojno za dve leti.

Delavca je ogoljufal

Alojz Mihev je bil pred dvema letoma gozdar pri Šumski upravi v Crni. Začasna uprava razlaščenih gozdov je prodala papirnice v Vevče večjo količino lesa. Ta les so vozili iz gozdov na postajo vozniki, med njimi tudi Franc Rakovnik. Slednji je ugotovil pri izplačilu, da je dobil 785 din premo plače. Zaradi tega je tožil Šumsko upravo. Mihev na je predložil Šumski upravi v Crni dve

listini. eno za 200 din drugo za 140 din, kateri bi naj podpisal Rakovnik, da je denar sprejel. Zadnje je tudi Mihev s prisižgo potrdil pred okrajnim sodiščem.

Vsa zadeva je pa prišla na dan. Kakor navaja obtožnica, je namreč Mihev sam podpisal Rakovnika, da je zadnji prejel 200 din, obenem bi naj še Mihev pregovoril delavca Franca Vidmarja, da je podpisal Rakovnika za znesek 140 din.

Alojz Mihev je bil obsojen na mesec in 20 dni strogega zapore ter 240 din denarne kazni, dočim je bil Franc Vidmar oproščen.

Rubeža je prijel premočno za roko. — Pred okrožnim sodiščem je bil obsojen M. Hrovatin, avtoprevoznik v Košakih na 300 din denarne kazni oziroma na zapor pogojno na eno leto, ker se je ob priliki rubeža zadržal nad izvršilnim organom, ga prijel trdo za roko in ga sunil iz kuhinje na hodnik.

m. Huda nesreča v »Kovini«. Kovinarju Ivanu Orešiču je med delom v tezenski tovarni »Kovina« padel drobec železa v desno oko, da mu je izteklo. Ponesrečenca so prepeljali na zagrebško očesno kliniko.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 din; najmanjša oglasna vrsta je 6. — Družbe preklicati dopisovanje in števničevski oglas 1. — po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10. — Določilo tiskane besede se računalo dvojnino. Oglasni davki za enkratno objavo znaša 2. — Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma se le vročijo v plačilo skroji v naročilu ali na vsaki naročilo na četrtinski račun št. 11.09. Za vse oglasne odgovore sledi malih oglasov se mora priložiti zneska za 3 dni.

Razno

MEDARNA
Prva specialna trgovina za med. Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi prvovrsten sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najzkušenejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debečo in na drobno. 1346

JARI JECMEN
in oves za seme, grahorico in vsa dretelina in travna semena so na zalogi. Priporočamo članom ista nabaviti pri Kmetijskih družbi, Maribor, Meljska cesta 12, tel. 30-83. 1642

PASJI KONTUMAC
Nagobnik vseh oblik in velikosti se dobijo pri Kravosu, Aleksandrova cesta 13.

CEBELNI PANJ
Ilesni, novi pisalni strok, dober, poceni prodam. Korosčeva ul. 50. 1979

DAMSKÉ TORBICE!
Velika izbira in nalcenje pri Sterbal. 2084

DVA GOSPODA
sprejemo v vso oskrbo. Smetanova 51-I, Siegenšek. 2091

MLADEMU KROJAČU
IN ŠIVILJU
se nudi ugodna prilika za brez plačila izobrazbo kot delovodja z stalno mesečno plačo 2000.— in oskrbo. Udeležba na čistem dobicku. Znanstvo za odgovor. Ponudbe na »Večernik« pod »Ekzistenca«. 2094

NA DOBRRO HRANO
se sprejme gospa ali gospodična, Naslov v upravi. 2102

Prodam
Prodam par dobrih hribovskih

KONJEV
Informacije pri Alojz Žunko, Frančiškanska ul. 21, Maribor 2093

Posest

PRODAM HIŠO
vrt in pašnik, primerno za upokojenca, cena din 26.000. Sv. Miklavž 87, Hoče. 2097

Kupim

Kupim rabljeno **OTROSKO HARMONIKO** Einspielerjeva 32, Vidme. 2092

KUPIM ŠOLSKE KNJIGE
rabljene, Srbohrvaščina, Francosčina, Zemanjšev za II. razred realne gimnazije, Aleksandrova 14-I, levo. 2101

Sobo odda

OPREMLJENA SOBA
sončna, mirna, se odda. — Strossmajerjeva 28, II. nadstropje, vrata 9. 1982

Pozor! Blizu kolodvora **MEBLIRANA SOBA** se odda. Vprašati Glavni trg št. 19. 2098

BOLJŠI GOSPODIČNI
oddam v centru sobo z vso oskrbo. Naslov v upravi. 2103

Stanovanje

ODDAM SOBO, KUHINJO
z vodovodom in elektriko in sobo s štedilnikom. Pobrežje, Gosposvetska ul. 44. 2095

ODDAM SOBO, KUHINJO
in del vrta. Sp. Radvanska c. 18, Nova vas. 2096

Sprejme se **GOSPODIČNA**
na stanovanje. Vprašati pri gosp. Linzner, trgovina, Meljska cesta. 2100

Službo dobi

POSTREŽNICO
za celi dan iščem. Naslov v upravi. 2090

Pomladanski otročji plašči

od din 100.— naprej se dobijo pri **I. TRPINU**
Maribor, Vetrinjska 15

V soboto 2105
sem izgubil, na trgu Vodnikov trg, ali na semjišču za prašiče

briljantni prstan s tremi kamni
Najd tel. nai ga odda proti doori nagradi v upravi lista

Razstava

DRŽAVNE TKALNICE PREPROG V SARAJEVU
bo v hotelu Zamorc od 7. do 13. marca

Ker bomo prodajali tudi proti dolgoročnemu odplačilu, priporočamo, da nas obiščete. — Prosti vstop skozi hotel Zamorc in Volkmarjevo ulico. — Razstava bo odprta celi dan tudi v nedeljo.

Širite „Večernik“

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš ljubi soprog in oče, gospod

Jurij Tušnik

Pogreb nepozabnega soproga in dobrega očeta bo v torek ob 4. uri in petnajst minut iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Maribor, 13. marca 1939.

Globoko žalujoča soproga in otroci.

Pozor kino obiskovalci!

Od danes dalje predvajamo prvovrsten francoski film, vzor filmske produkcije, film prekrasne igre, vsebine in režije

Poštarijeva hči (NOSTALGIJA)

Romantična ljubavna zgodba po noveli nesmrtnega ruskega lirika A. Puškina, v režiji V. Turžanskega. Pretresljiva ljubezen mlade poštarjeve hčerke in carskega oficirja. V glavni vlogi:

HARRY BAUR
JEANINE CRISPIN
GEORGES RIGAND

KINO ESPLANADE

TELEFON 25-29

Nemški in francoski pojmi o državi

Na Ljudski univerzi je predaval univ. prof. g. dr. Evgen Spektorski iz Ljubljane o nemškem in francoskem pojmovanju države. Uvodoma je naglasil, da danes politično misleči ljudje presojujejo to vprašanje bolj po svojem odobravanju ali odklanjanju kakor pa po objektivnem stanju stvari, za čemer stremi znanstvenik, ki skuša s hladno, nepristransko analizo priti do nekega stvarnega spoznanja in zaključka. In mogoče je prav, da ravno danes, ko se duhoviti tolikanj ločijo vprav v pojmovanju države, skušamo označiti razlike med dvema pojmovanjima države na stvarnem, znanstvenim način.

Tako nasprotniki kakor zagovorniki sodobne Francije kakor tudi Nemčije se danes v marsičem motijo, zlasti zato, ker ne poznajo dovolj preteklosti teh dveh držav. G. predavatelj je na zanimivih zgodovinskih primerih pokazal, kako je bil v prešlih stoletjih francoski in nemški duh medsebojno povezan, kako si je Nemčija marsikaj osvojila, kar je bilo plod francoskega duha, in kako se je obratno Francija oplajala z nemško miselnostjo. Tako bo n. pr. marsikoga presenetilo, da je vprav današnji nemški razisem francoskega izvora, kajti prvi, ki je začel v Evropi govoriti o rasi, je bilo francosko plemstvo, ki je o svojih nekdanjih privilegijih govorilo, da so ti pač pravica »višje rase«. To plemstvo se je sploh smatralo za potomce Nemcev, in celo slavni francoski mislec Montesquieu se je smatral za Nemca, in v neki svojih knjigi govori o »naših (t. j. francoskih) prednikih. Celó še v 19. stoletju je francoski romanopisec Flaubert napisal v nekem pismu: »prav za prav sem Nemec«.

Na drugi strani pa Francozi smatrago pruskega kralja Friderika II. za svojega pisatelja, in vse francoske literarne zgodovine ga navajajo kot francoskega pisatelja. Berlinsko akademijo znanosti in umetnosti so vodili Nemci čisto v francoskem duhu, prvi predsednik je bil celo

Francoz. Zanimiv je tudi primer pisatelja Chamissa, po poreklu Francoza, ki se dolgo ni mogel odločiti, ali naj postane Nemec ali Francoz. Končno se je odločil za prvo in postal tudi nemški pisatelj.

Razlike v pojmovanju je ustvarila zlasti francoska revolucija, od katere prav letos mineva 150 let. S svojimi načeli osebne svobode in nedotakljivosti privatne lastnine je ustvarila temelje individualizma, ki mu mora služiti celo država. Po francoskem pojmovanju tvorijo državo posamezniki, do katerih pa država nima nikakih dolžnosti, tudi socialnih ne. Temelj nemškemu pojmovanju države pa tvori tako imenovani pruski socializem, o katerem je leta 1920. izdal knjigo O. Spengler (»Preussentum und Sozialismus«). Ta pa izhaja prav iz obratnega nazora: posameznikov sploh ni, vsak Nemec je samo služabnik države, pa naj bo po poklicu karkoli. Državo je treba pojmovati kot zajednico (Gemeinschaft), v nasprotju z n. pr. angleško strukturo socialnega življenja, ki je tipična družba (Gesellschaft). Zategadelj so tudi Nemci odklanjali tuje ideje socializma, kakor je n. pr. Marxov, ki se naslanja na tipične angleške razmere. Nemški fridericijski socializem se od tega bistveno razlikuje, in Hitler stvarno ta pruski socializem samo nadaljuje.

Kakor je bilo v preteklosti med francoskim in nemškim miselnim svetom mnogo dotikalnih točk, ni izključeno, da se bosta tudi v bodočnosti ta dva svetova zopet približala kljub vsem današnjim Maginotovim, Siegfriedovim in celo žrčnim linijam. Toda to so vprašanja prihodnosti, in razpravljati o njih, ni naloga znanstvenika. mš.

Ne pozabi naročnine!